

sosíalúrin

VIKUSKIFTIÐ

Ritstjóri:
Hans Thomsen

Summarfrí

Vit áttu at havt okkum eitt summarhús onkustaðni. Eitt sovordíð hús hevur pápi altíð droymt um og mamma við. Tey eru púra samd um, hvussu har skuldi verið vorðið og hava so mangan sagt frá tí. Pápi hevur eisini teknað tað, sett vatnlitir á og hevur peikað og vist okkum á kortinum, hvar tað stendur. Viðhvørt er tað uppi millum fjalla og viðhvørt niðri í onkrum dali, men kortini soleiðis, at stutt er at sleppa til fjalls, bert ein gøta millum nøkur bjarkatrø, so ert tú uppiá. Summar tíðir er tað á Suðurlandinum og summar tíðir beint her úti á fjørðinum, og so aftur viðhvørt við strondina á Adriarahavinum. Best sum vit sita, kann pápi triva eftir telefonini og setur seg at ringja til allar hesar, sum lýsa við hesum ferðunum í allar ættir. Tá plagar hann sum oftast at fáa alt upp í eina fløkju við bløggingum og avtalum, sum hann so seinni hevur sitt dýra strið við at sleppa burtur úr aftur. Eina ferðina hevði hann skrivað undir at keypa trinni hús ísenn, men sá so eitt fjórða standa lýst til solu, sum hann ikki hevði varnast, mátti so fáa sakførara upp í leikin fyri at sleppa frá teimum trimum og kundi so ikki fáa tað fjórða. Hetta tók honum tveir mánaðir og kostaði eisini væl av pengum, men pápi segði bert, at sjálvur hin grábeinti kundi fyri sær eiga øll summarhús, tí sjálvur var hann býarmenniskja og vildi hvørki eiga ella siggja tey.

Tí seta vit okkum hvørt ár fyri, at vit saktans kunnu búgva í býnum tað summarið, ugga okkum við, at ongestaðni er so hugnaligt sum í býnum, tá øll hini eru farin at ferðast, og so hava vit eisini tann vælsignaða urtagarðin. Tá vit so hundrað ferðir hava roynt at sannføra okkum um hetta, grettir ikki, at vit fara út á bygd at ferðast.

Tí fyrstu herðindini plaga altíð at koma við hitanum, og pápi setur seg at geva ilt av sær, tí at hann ikki hevur sæð sjógv í fimtan ár. So fer hann at ringja í ymsar ættir, til hann hevur fingið ein hóp av ymsum plássum at velja í. Síðani dregur hann øll kortini í húsnum eru fram á bordið, peikar og kannar eftir, nær tok-ella skipasamband er við tey ymsu plássini. Men so fer at regna og hann aftur at ringja til ein hóp av plássum inni í landinum, men tá er har longu fullsett, hóast tey lýsa við plássu í bløðunum. Tá

gerst hin gamli í øðini og spyr, hví tramin tey so lýsa, um tað bert er fyri at halda fólk fyri gjøldur. Einaferð fóru vit upp á gjøt niðan á ein setur, har pápi segði seg vita fyri vist, at tey tóku imóti fólki. Vit komu niðan mitt um náttina í oysregni og bolaniðu. Men tá var eingin setur har, og pápi spurdi mammu, hvat hon hugsaði fyri sær at draga børnini niðan higar á náttartíð í útiðeyðaveðri. Tá vit so høvdu gingið og tvassað alla náttina, komu vit til ein annan setur. Har var ein kona, sum var so steindeyv og einki petti skilti, og hjá henni vórðu vit verandi til langt út á heystið. Har var frálíkt at vera, og tað visti seg, at Eli dugdi at mýlka geitunum, og mamma gjørdi konuni hesar gróthørðu ostarnar, sum smakkaðu av ongum, men hetta hevði hon lært sum smágenta, og pápi skrivaði eina heila bók. Har var óføra stuttligt at vera, og pápi royndi at keypa allan seturin, sum hann var frá konuni, men tá bilti hoyrnini einki, og hon vildi ikki selja. Annars átti hon hann ikki sjálv, og pápi beyð henni til døgurða hjá okkum, tá hon kom til býin og skuldi leggja undir skurð. Tá hon kom, var hon í tjóðbúna og hevði seljur við sær, og hóast hon var rúkkut sum eitt biðiskinn, flyktust øll uttan um hana. Wilfred farbróðir máladei hana, og á tí setrinum vóru vit fimm summør upp í slag, líka til ein reiðari kom har og keypti hann, men soleiðis gonst altíð, segði pápi.

Annars er tað altíð so, at tá vit koma til eitt pláss, plaga vit at fara út at ganga tann fyrsta dagin og finna so eitt pláss, sum okkum dámar uppafur betur. Her skulu vit vera, sigur pápi og brennir í somu øðini inn til tey, sum har búgva og spyr, um tey ikki vilja selja sær húsini, hóast hann óivað einki oyra hevur, og fólkinu munu halda hann vera svakan. Tað lagna er, at øll eiga alt frammanundan, men kortini eru nógv, sum í heilum keypa, men tað kemst av, at tað altíð eru tey somu, sum eiga okkurt. Tað er meinlíkt einum loyniligum klubba, og tey, sum einki eiga, sleppa ikki inn í henda klubba. Tá vit búðu á suðurlandinum, vóru eini litil hvít hús inni í einari vík við urtagarði uttanum, har vuku so bæði súreplatrø og rabarbur, og tveir bátar hoyrdu til húsini. Vit róðu framvið teimum hvørt kvøld og plag-

Johan Borgen

Norski rithøvundurin Johan Borgen, sum er føddur í Oslo í 1902, er væl kendur í øllum Norðanlondum. Hann starvaðist fyrst sum blaðmaður og gjørdist nógv umhildin fyri sínar skemtiligu og skaldabornu hagleiðingar. Fyrsta bók hansara var stuttsøgusavnið »Mot mørket«, sum kom í 1925. Sagt hevur verið um Borgen, athann er ein skemtiligur álvarsmaður. Hann ivast í nógvum av tí, sum smáborgarin heldur vera so sjálvsagt, dámar væl at draga tað fram, sum er ósamsvarandi og rangvørgt, og sniðfundigi stílar hansara ger, at hann er sterkastur í stuttsøguni. Av øðrum, hann hevur skrivað, slepst ikki undan at nevna »Barnesinn«, sum er endurminningar frá baraárunum, sjónleikirnar »Kontorsjef Lie«, »Mens vi venter« og »Andersens«. Undir krignum varð hann tikin av týskarum, av tí at hann í »Arbeiderbladet«, har hann var bókmentiligur medarbeiðari, hevði skrivað nakað, sum teimum høgu harrum ikki hóvaði, men tað eydnaðist honum at sleppa yvir um landamarkið til Svøríki, har hann skrivaði eina bók um Nordahl Grieg og skaldsøguna »Ingen somer«. Í 1948 kom stuttsøgusavnið »Hvetebrødsdager« og í æ!«? »Noveller om kjærlighet«, men best kendur er Johan Borgen kanska fyri skaldsøgutritologiina »Lillelord« (annað bindið, sum kom í 1957, eitur »De mørke kilder« og triðja bindið »Vi har ham nu« árið eftir).

Stuttsøgna hjá Johan Borgen, sum vit her fara at prenta, eitur »Summarfrí« og er úr stuttsøgusavninum »Far og mor og os«, sum greiðir skemtiliga frá tí dagliga lívinum hjá einari listamannafamilju.

du at rópa tey okkara hús. Og so hildu vit hetta vera okkara hús. Tá vit so róðu heimaftur til hini hvítu húsini, sum ikki vóru í einari vík, og sum vit bert leigaðu, barst okkum fyri, at vit bert vóru har og ferðaðust, men í roynd og veru búðu í húsnum okkara í vikini. Men einaferð hvarv Turid og varð burtur allan dagin. Vit ivaðust ikki í, at

hon var druknað, og mamma og pápi vóru frá sær sjálvum. Tá kom hon bráðdliga afturi aftur og segði seg hava verið heima í okkara húsum. Pápi spurdi, um hon var blivin bytt, og hví hon blandaði spæl og veruleika saman. Men Turid segði seg ikki spæla, tað vóru hini, ið